

Spokojenost s některými oblastmi života a sociálními podmínkami v ČR

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2004</i>
Otázky:	<i>PS.5, EU.16</i>
Termín terénního šetření:	<i>11. – 18. 10. 2004</i>
Počet respondentů:	<i>1058</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>19. listopadu 2004</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

Říjnový výzkum CVVM se kromě jiného věnoval tomu, jak občané hodnotí současný stav některých oblastí života a fungování společnosti. Všem respondentům jsme položili otázku: „Jak jste spokojen nebo nespokojen se současným stavem následujících oblastí v ČR? Zdravotnictví, školství, fungování hospodářství, fungování úřadů, sociální jistoty, nezaměstnanost, přistěhovalectví, korupce, možnost účasti občanů na rozhodování o věcech veřejných, životní úroveň, vstup do EU, právní prostředí?“

Tabulka 1: Spokojenost se současným stavem (v %)

	Velmi spokojen	Spíše spokojen	Tak napůl	Spíše nespokojen	Velmi nespokojen	+/-
zdravotnictví	4	30	39	17	9	34/26
školství	3	30	35	16	5	33/21
fungování hospodářství	0	10	34	38	15	10/53
fungování úřadů	1	15	38	30	12	16/42
sociální jistoty	1	11	30	31	23	12/54
nezaměstnanost	0	3	15	39	40	3/79
přistěhovalectví	1	6	24	28	24	7/52
korupce	1	2	12	29	49	3/78
možnost účasti občanů na rozhodování o věcech veřejných	2	12	31	27	18	14/45
životní úroveň	1	15	44	27	12	16/39
vstup do EU	8	30	31	14	8	38/22
právní prostředí	1	8	33	29	17	9/46

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi nevím.

Jak ukazují výsledky v tabulce 1, ve většině zkoumaných oblastí převažuje nespokojenost se současným stavem nad spokojeností. Výjimky v tomto ohledu představovaly pouze vstup České republiky do Evropské unie, školství a zdravotnictví, v jejichž případě podíl pozitivních vyjádření tvořící jednu třetinu až necelé dvě pětiny v rámci souboru vždy převyšoval podíl nespokojenců pohybující se na úrovni jedné čtvrtiny či jedné pětiny. Nejvíce nespokojenosti respondenti vyjadřovali v případě korupce a nezaměstnanosti, kde takový pocit deklarovaly obdobně více než tři čtvrtiny z nich. V porovnání s tím bylo hodnocení současného stavu sociálních jistot, fungování ekonomiky nebo přistěhovalectví, ve kterém podíl kritických hlasů jen mírně překročil hranici jedné poloviny, podstatně méně nepříznivé, ačkoli samo o sobě vyznívalo rovněž převážně negativně. Mírně pod hladinou poloviny souboru dotázaných zůstal podíl vyjadřované nespokojenosti v případě současného stavu právního prostředí či možnosti občanů podílet se na rozhodování o veřejných záležitostech, okolo dvou pětín dosahoval u současného stavu fungování úřadů a životní úrovně. Podíl spokojených u žádné z uvedených oblastí s převahou kritických hlasů nedosáhl ani úrovně jedné pětiny, v případě dvou nejkritičtěji vnímaných oblastí byl mizivý na úrovni 3 %.

Stejná otázka byla respondentům položena rovněž v únoru a v září 2003, část hodnocených oblastí přitom zůstala stejná, část byla obměněna. Časové srovnání nabízí tabulka 2.

Tabulka 2: Spokojenost/nespokojenost se stavem některých oblastí

	+/- únor 2003	+/- září 2003	+/- únor 2004	+/- říjen 2004
zdravotnictví	24/35	24/36	22/44	34/26
školství	23/24	27/27	24/25	33/21
fungování hospodářství	-	-	5/60	10/53
fungování úřadů	21/33	16/37	15/43	16/42
sociální jistoty	17/42	-	9/62	12/54
nezaměstnanost	-	-	2/83	3/79
přistěhovalectví	-	-	8/53	7/52
korupce	2/71	3/67	2/76	3/78
možnost účasti občanů na rozhodování o věcech veřejných	-	16/40	13/42	14/45
životní úroveň	19/34	-	17/42	16/39
vstup do EU	-	-	33/26	38/22
právní prostředí	-	9/45	10/49	9/46

Pozn.: Součty procentních podílů „velmi“ nebo „docela“ spokojených, respektive „velmi“ nebo „docela“ nespokojených.

Z tabulky 2, která nabízí časové srovnání se třemi předchozími výzkumy, ve kterých byla spokojenost či nespokojenost s některými oblastmi zjišťována obdobným způsobem, byť s obměnami konkrétních položek, je patrné podstatné zlepšení zejména v případě hodnocení současného stavu zdravotnictví. Oproti únoru tohoto roku zřetelně lépe vyznívá i hodnocení školství, fungování hospodářství, sociálních jistot a vstupu do EU. V případě fungování hospodářství či sociálních jistot je přes dílčí pozitivní posun situace stále hodnocena hůře než počátkem roku 2003. U zbylých položek žádná statisticky významná změna nenastala.

Součástí říjnového šetření byla i baterie otázek věnovaná problematice sociálních podmínek. Hodnocení situace ohledně některých sociálních podmínek v ČR¹ zachycují tabulky 3 až 5.

Tabulka 3: Hodnocení situace v ČR, pokud jde o... (v %)

	velmi dobrá	poměrně dobrá	poměrně špatná	velmi špatná	neví
možnost přístupu ke vzdělání	14	63	15	3	5
přístup ke zdravotní péči	7	58	27	6	2
zabezpečení ve stáří	1	16	42	32	9
životní podmínky zdravotně postižených	1	17	41	21	20
možnost pracovat, být zaměstnán	1	19	45	33	2
možnost získání bytu	1	11	40	43	5
finanční možnosti k založení rodiny, možnost mít děti	1	11	48	37	3

Tabulka 4: Dobrá situace v ČR v období 1995 - 2004, pokud jde o... (v %)

	95	96	97	98	99	00	01	02	5/03	10/03	2/04	10/04
přístup ke vzdělání	63	65	65	66	62	67	65	71	80	72	71	77
přístup ke zdrav. péči	58	61	44	57	51	59	58	66	68	63	63	65
zabezpečení ve stáří	24	29	24	20	14	16	14	22	17	16	19	17
živ. podmínky zdrav. postižených	17	22	22	19	19	19	21	20	22	22	15	18
práce	58	61	53	30	15	12	24	27	23	22	14	20
získání bytu	4	4	4	4	4	5	4	7	7	11	9	12
fin. podmínky k založení rodiny	11	10	8	6	6	7	6	10	10	11	8	12

Tabulka 5: Špatná situace v ČR v období 1995 - 2004, pokud jde o... (v %)

	95	96	97	98	99	00	01	02	5/03	10/03	2/04	10/04
přístup ke vzdělání	26	26	25	25	28	22	26	22	14	21	19	18
přístup ke zdrav. péči	40	36	53	39	44	36	37	31	29	34	34	33
živ. podmínky zdrav. postižených	62	54	55	54	58	57	58	63	62	60	65	62
zabezpečení ve stáří	66	62	63	72	74	73	77	68	74	76	72	74
práce	37	34	41	53	82	84	72	70	74	76	83	78
získání bytu	93	90	93	92	92	90	92	90	90	85	87	83
fin. podmínky k založení rodiny	86	86	89	91	90	88	91	87	86	86	89	85

Ze všech zkoumaných podmínek občané hodnotí převážně příznivě pouze stávající možnosti přístupu ke vzdělání a přístup ke zdravotní péči. U všech ostatních podmínek jednoznačně převažují kritické hlasy, přičemž relativně nejhůře lidé hodnotí možnosti získání bytu a finanční podmínky pro zakládání rodin.

Časové srovnání v tabulkách 4 a 5 ukazuje, že oproti únoru 2004, kdy byla otázka stejného znění položena naposledy, se poněkud zlepšilo hodnocení situace, pokud jde o přístup ke vzdělání a možnosti získat práci. Hodnocení situace z hlediska pracovních možností je ovšem i přes toto dílčí zlepšení stále o něco horší, než bylo v období let 2001 a 2002, kdy po předchozím drastickém propadu z let 1997 až 2000, který byl důsledkem růstu nezaměstnanosti v období 1997 – 1999, nastal alespoň částečný obrat směrem k optimističtějšímu mínění, které reflektovalo počínající hospodářské oživení. Přístup ke vzdělání je hodnocen podstatně lépe než v průběhu 2. poloviny devadesátých let a počátku nového milénia.

¹Otázka: "Jak byste hodnotil situaci v ČR, pokud jde o (a) možnost získání bytu, (b) finanční možnosti k založení rodiny, možnosti mít děti, (c) zabezpečení ve stáří, (d) podmínky života zdravotně postižených, (e) možnost pracovat, být zaměstnán, (f) přístup ke zdravotní péči, (g) možnost přístupu ke vzdělání?"